

ΙΑΚΩΒΟΥ Τ. ΒΙΣΒΙΖΗ

ΝΟΜΙΚΑ ΤΙΝΑ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ, ΥΔΡΑΣ, ΠΟΡΟΥ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

Εἰς μελέτην μου ἀφορῶσαν τὰ νομικὰ ἔθιμα¹ ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀσχοληθῶ μὲ Ἐγκύκλιον τοῦ ἔτους 1829 τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοκλήτου δικαστηρίου τῶν Δυτικῶν Σποράδων Νικολάου Γερακάρη πρὸς τοὺς Προσωρινοὺς Διοικητὰς καὶ τὰς Δημογεροντίας τῶν νήσων τῆς δικαιοδοσίας του Σπετσῶν, Ὑδρας, Πόρου, Αἰγίνης καὶ Σαλαμῖνος, διὰ τῆς ὁποίας τοὺς προσκαλεῖ νὰ τὸν πληροφορήσουν περὶ τῶν ἐπιτοπίων ἐθίμων των, διὰ νὰ τὰ γνωρίζῃ τὸ δικαστήριον κατὰ τὴν λύσιν ἐμφανισθησομένων ἐνώπιον αὐτοῦ σχετικῶν δικαστικῶν διαφορῶν.

Εἰς τὴν Ἐγκύκλιον ἀπήντησαν ὅλοι οἱ Προσωρινοὶ οὗτοι Διοικηταὶ καὶ αἱ Δημογερονταί, ἐξαιρέσει τῶν τῆς Αἰγίνης, παρέχοντες πληροφορίας περὶ τῶν νομικῶν ἐθίμων τοῦ τόπου των.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὰς Σπέτσας, εἰς τὸ Πρωτόκλητον δικαστήριον τῶν Δυτικῶν Σποράδων παρὰ μὲν τοῦ Νικολάου Γ. Κούτζη ἐνεχειρίσθη ἀντίγραφον θεσπίσματος τῆς Καντζελλαρίας τῆς νήσου Σπετσῶν τῆς 15 Μαΐου 1814 περιέχοντος διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὸ ναυτικὸν ἐμπόριον ὡς καὶ εἰς φορολογικὴν ὑποχρέωσιν τῶν πλοίων ἐπὶ τῶν κερδῶν των², παρὰ δὲ τῆς Δημογεροντίας Σπετσῶν ὑπεβλήθη «Κατάλογος κεφαλαιώδης τῶν ὑπαρξάντων ἐθίμων τῆς νήσου» ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Σεπτεμβρίου 1830³. Ἀντίγραφον πιστὸν τοῦ Καταλόγου τούτου μὲ ἡμερομηνίαν 22 Ἰουλίου 1833 ὑπεβλήθη ἔπειτα παρὰ τῆς Δημογεροντίας τῆς νήσου ταύτης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 330 καὶ

¹ Τινὰ περὶ τῶν νομικῶν ἐθίμων ἀπὸ τῆς τουρκοκρατίας μέχρι καὶ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 23 Φεβρουαρίου 1835, εἰς περιοδικὸν «Ἀθηνᾶ», τόμ. ΝΓ' (1949), σ. 226 ἐπ., καὶ εἰς ἀνάτυπον.

² Ἀνάλογα θεσπίσματα εἶχεν ἐκδώσει καὶ ἡ Ὑδρα. Βλέπε τοιαῦτα εἰς ΑΝΤ. ΛΙΓΝΟΥ, Ἱστορία τῆς νήσου Ὑδρας, Α' (Ἀθῆναι, 1946), 247 ἐπ.

³ Ὁ Κατάλογος οὗτος σώζεται ἐν πρωτοτύπῳ εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους.

ἀπὸ 22 Μαρτίου 1833 ἐγκύκλιόν του πρὸς συλλογὴν τῶν νομικῶν ἐθίμων. Τὸ ἀντίγραφον τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Λ. Χρυσανθοπούλου¹.

Ἦδη δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 27 ἐγκύκλιον τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοκλήτου δικαστηρίου τῶν Δυτικῶν Σποράδων, ὡς καὶ τὰς ἀπαντήσεις εἰς αὐτὴν τῶν Δημογεροντιῶν περὶ τῶν νομικῶν τῶν ἐθίμων, ἐξαιρέσει τῆς ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου 1830 τοιαύτης τῆς νήσου Σπετσῶν, τῆς ὁποίας τὴν δημοσίευσιν παραλείπομεν ὡς ἄσκοπον κατόπιν τῆς προδημοσίευσέως ὑπὸ τοῦ Λ. Χρυσανθοπούλου καὶ τῶν ἀναδημοσιεύσεων τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1833 ἀντιγράφου της.

Πάντα τὰ δημοσιευόμενα κατωτέρω ἔγγραφα ἀπόκεινται εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, εἶναι δὲ ἐπίσημα ἀντίγραφα.

1.

Ἀριθ. 27

Ἐγκύκλιος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοκλήτου Δικαστηρίου τῶν Δυτικῶν Σποράδων.
Πρὸς τὸν Προσωρ. Διοικ. καὶ Δημογεροντίαν τῆς Νήσου Πειζῶν = Ὑδρας = Πόρου = Αἰγίνης = καὶ Σαλαμῖνος.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς δικασίμους ἐργασίας τοῦ Δικαστηρίου ἐναπαιτεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ ἀπόλυτος ἀνάγκη τῆς γνώσεως τῶν ἐπιτοπίων ἐθίμων, ἀφορόντων τὰς ἀμοιβαίας συμφωνίας (ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτουν τὰ προσωπικὰ καὶ πραγματικὰ δίκαια τῶν πολιτῶν) καὶ

Ἐπειδὴ τὸ Δικαστήριον χρεωστεῖ νὰ προειδοποιηθῇ περὶ τούτου πρὶν ἀπαντήσῃ τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις.

Προσκαλεῖ Ὑμᾶς, Κύριοι, πρῶτον νὰ ἤθελε ἐπιταχύνετε τὰς περὶ τούτων ἀναγκαίας πληροφορίας καθὼς.

α^{ον} Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τάξεως τῶν πωλητηρίων ἐγγράφων

β^{ον} Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τάξεως τῶν διαθηκῶν

γ^{ον} Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τάξεως τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας

δ^{ον} Περὶ τοῦ τρόπου καὶ τάξεως τῶν προικοσυμφώνων καὶ προικοπαραδόσεων.

¹ Συλλογὴ τοπικῶν τῆς Ἑλλάδος συνθηκῶν (Ἀθῆναι, 1853), 176-183, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀνεδημοσιεύθη εἰς ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ Α. ΧΑΤΖΗ-ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ, Τὰ Σπετσιωτικά, Β' (Πειραιεὺς 1925), 161-5, ὑπὸ τῶν Ι. καὶ ΠΑΝ. ΖΕΠΩΝ, εἰς Jus Graecoromanum, VIII (Ἀθῆναι, 1931), 559-563, ὕστερον δὲ ὑπὸ τῶν ΧΡ. ΠΡΑΤΣΙΚΑ καὶ Ε. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ εἰς τὴν μετάφρασίν των τοῦ ἔργου τοῦ G. L. MAURER, Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, Α' (Ἀθῆναι, 1943), 304-310.

